توسعه ایرانی toseeirani.ir
شماره ۱۵ / دوشنبه ۲۵ تیر ۱۳۹۷ / ۲ ذی‌القعده ۱۴۳۹ / ۱۶ جولای ۲۰۱۸

PDF Compressor Free Version

نابسامانی رفاهی و گسترش فساد در دولت عراق در پی داشت

ششمین روز اعتراضات مردم عراق

در ششمین روز از اعتراضات مردمی عراق، ساکنین کربلا طی روزهای گذشته در اعتراض به کاستی‌ها در خدمات عمومی و فساد دولت دست به تظاهرات گسترده زدند و در این میان به ساختمان‌های دولتی شهر حمله کردند.

تظاهرات به شهر کربلا محدود نمی‌شود و در نجف و بصره نیز تظاهرکنندگان به اعتراض پرداختند و در پی آن درگیری‌هایی بین معترضان و نیروهای انتظامی به وجود آمد. در مقابل نیروهای امنیتی با وضع محدودیت در آمد و شد سعی در کنترل اوضاع دارند. در شهر بصره درگیری‌ها به زخمی شدن چندی از معترضان انجامید.

شهر بصره مرکز تولید نفت در عراق است و بیش از ۹۵ درصد از تولید نفت عراق مربوط به این استان جنوبی کشور است. هرگونه اخلال در تولید نفت این منطقه تاثیر شدیدی بر اقتصاد عراق خواهد داشت. البته بنا به اعلام مقامات رسمی اعتراضات تاکنون خللی در جریان تولید نفت کشور وارد نکرده است.

حیدرالعبادی، نخست وزیر عراق از طریق تلویزیون رسمی کشور اعلام کرده است که دولت بودجه لازم برای تامین آب، برق و خدمات درمانی به شهر بصره اختصاص خواهد داد.

پیش از این عبادی که در ریاست کل نیروی‌های نظامی کشور را نیز بر عهده دارد طی دستور رسمی حجم بالایی از نیروهای امنیتی کشور را برای کنترل اعتراضات به مناطق جنوبی کشور گسیل کرد. این دستورالعمل در جهت کنترل و اتفای آتش اعتراضاتی بود که روز جمعه ابتدا از بصره شروع شد. مردم این شهر راه ارتباطی با بندر ام قصر را مسدود کردند و اعتراضات به شهرهای عماره، ناصریه و شهر مقدس نجف کشیده شد. در نجف مردم با حمله به فرودگاه شهر از انجام پروازها جلوگیری کردند.

آیت‌الله سیستانی، مردم عالی‌قدر شیعیان عراق در حمایت از اعتراض‌های روزهای اخیر با تظاهرکنندگان ابراز همبستگی کرد؛ وی نیز معتقد است مردم در مواجهه با کمبود شدید خدمات عمومی به خشم آمده‌اند و در گرمای هوای تابستان بدون برق روزهای سختی را سپری می‌کنند.

این شخصیت مذهبی که در عراق میلیون‌ها پیرو دارد به ندرت در مسائل سیاسی دخالت می‌کند و البته تاثیرگذار وسیعی در افکار عمومی این کشور دارد.

آمریکا سعی می‌کند تا نیروهای سیاسی و نظامی عراقی نزدیک به ایران را تروریست بنامد و در عین حال بانک‌هایی که با ایران معامله می‌کنند را تحریم کند. این برای عراق خبر خوبی نیست زیرا ایران و عراق همکاری‌های سیاسی، اقتصادی و نظامی گسترده‌ای با یکدیگر دارند و احتمالا آمریکا از عراق به عنوان میدان نبردی در برابر ایران استفاده خواهد کرد

ده‌ها عراقی در ادامه اعتراضات روز شنبه به مرز صفوان در نزدیکی کویت رفتند و در ورودی تاسیسات میدان نفتی مجنون تجمع کردند. این میدان نفتی بزرگترین میدان نفتی عراق است و در شمال بصره قرار دارد. البته بنا به اعلام مقامات رسمی مردم به داخل تاسیسات وارد نشدند. ناآرامی‌ها در عراق در حالی شدت می‌گیرد که پس از انتخابات مجلس این کشور، گروه‌های مختلف سیاسی در حال رایزنی برای تشکیل دولت در این کشور هستند.

گرد و غبار داعش فروکش کرد، چشمان مردم عراق باز شده است؟

در روزهایی که عراق بیش از پیش به آرامش و اقتدار نیاز دارد، مردم این کشور به خیابان‌ها آمده‌اند. انتخابات مجلس برنده قطعی نداشته است و همچنان نیروهای آمریکایی و ایرانی که مخالف یکدیگر اما مورد تایید همزمان دولت هستند در عراق حضور دارند.

در حالی که حیدر العبادی توانسته بود اعتبار پیروزی نیروهای عراقی بر داعش را به نام خود سند زند و با بازپس گیری موصل موقعیت سیاسی خود را تقویت کند، انتخابات مجلس عراق چندان به نفع وی پیش نرفت. پس از باز پس گیری موصل در حدود یک سال پیش دولت عراق توانست با سیطره خود بر منطقه کرکوک، به نحوی تاثیرات رفراندوم منطقه کردستان را خنثی کرده و قدرت خود را به رخ بکشد. به نظر می‌رسید که این کشور توانسته پس از ۴۰ سال جنگ و آشوب به آرامش نسبی دست پیدا کند.

اما با افزایش امنیت در کشور مردم عراق دیگر دغدغه زنده ماندن ندارند و به فکر زندگی کردن هستند و چشمانشان به روی دولت رانت‌خوار و فاسد عراق باز شده است. آن از سرنوشت میلیون‌ها دلار درآمد نفتی خبری ندارند و این در حالی است که با کمبود آب، برق کار و مسکن دست و پنجه نرم می‌کنند.

ائتلاف حیدر العبادی در این دوره از انتخابات مجلس با کسب ۴۲ کرسی از مجموع ۳۲۹ کرسی مجلس، رتبه سوم را کسب کرد. در این انتخابات ائتلاف سائرون به رهبری مقتدا صدر، روحانی ملی‌گرا و پوپولیست عراقی توانست با کسب ۵۴ کرسی پیروز انتخابات شود. گروه هادی الامری که نیروهای شبه‌نظامی حشد الشعبی را نمایندگی می‌کند نیز با فاصله کم و کسب ۴۷ کرسی در رتبه دوم ایستادند.

با افزایش امنیت در کشور، مردم عراق دیگر دغدغه زنده ماندن ندارند و به فکر زندگی کردن هستند و چشمانشان به روی دولت رانت‌خوار و فاسد عراق باز شده است. آن از سرنوشت میلیون‌ها دلار درآمد نفتی خبری ندارند و این در حالی است که با کمبود آب، برق کار و مسکن دست و پنجه نرم می‌کنند

در حال حاضر حیدرالعبادی هنوز بر مصدر قدرت است اما کارشناسان سیاسی پیش‌بینی می‌کنند که وی تنها ۳۰ درصد شانس باقی ماندن در قدرت را دارد و در نهایت در حالی که هیچ گروهی پیروز قطعی انتخابات نبوده است، مشخص نیست کدام گروه‌های سیاسی بتوانند با ائتلاف با یکدیگر دولت بعدی را تشکیل دهند.

با اعتراض گروه‌های مختلفی سیاسی به امکان تقلب در انتخابات، آرا در بسیاری از مناطق کشور در حال بازشماری است و همین اعلام نتیجه قطعی انتخابات و فرآیند تشکیل دولت بعدی را به تاخیر انداخته است. نخست وزیر ظاهرا از این شرایط و ادامه حکمرانی عراق هر چند برای مدتی کوتاه خرسند است.

مردم هم در این شرایط امید چندانی به تشکیل دولتی قدرتمند ندارند. آنها از سلطه نیروهای سیاسی رانت‌خوار و فاسد در ۱۵ سال گذشته سرخورده شده‌اند و برای اثبات این امر می‌توان به حضور ۴۴,۵ درصدی واجدین شرایط در انتخابات اخیر رجوع کرد. در حالی که در دهه‌های اخیر عراق همواره محل درگیری‌های نظامی و ناآرامی‌های امنیتی بوده است مردم هم همواره نگران وضعیت سیاسی کشور هستند.

مردم عراق آنچنان که دولت ادعا می‌کند نسبت به خاموشی کامل آتش داعش اطمینان خاطر ندارند. ماه پیش بود که نیروهای داعش با آدم‌ربایی در جاده بغداد به کرکوک هشت نیروی امنیتی این کشور را به قتل رساندند و مجددا خشم مردم را برانگیختند. دولت نیز در پاسخ به این عمل وحشیانه با اعدام ۱۳ زندانی داعشی سعی در کنترل اوضاع داشت. اما ترس از داعش همچنان در زیر پوست شهرهای عراق حس می‌شود.

این تنها نگرانی مردم عراق نیست. در حالی که با زیر پا گذاشتن برجام توسط ترامپ تنش‌های سیاسی بین ایران و آمریکا بالا گرفته است، عراق از تاثیرات این درگیری‌ها مصون نخواهد بود. در حالی که حشد الشعبی مورد حمایت ایران است و در مقابل نیروهای نظامی دیگری در عراق تحت آموزش و رهبری آمریکا حضور فعال دارند، ناظران سیاسی این کشور نگران تسویه حساب‌های سیاسی در خاک عراق هستند. از طرف دیگر ترامپ که در ظاهر تصمیم گرفته ایران را از منظر اقتصادی تحت فشار قرار دهد معتقد است که عراق برای کشور ما حکم راه تنفسی را دارد و سعی خواهد کرد تا مراودات تجاری و تبادل کالا از طریق عراق را برای ایران سد کند.

آمریکا سعی می‌کند تا نیروهای سیاسی و نظامی عراقی نزدیک به ایران را تروریست بنامد و در عین حال بانک‌هایی که با ایران معامله می‌کنند را تحریم کند. این برای عراق خبر خوبی نیست زیرا ایران و عراق همکاری‌های سیاسی، اقتصادی و نظامی گسترده‌ای با یکدیگر دارند و احتمالا آمریکا از عراق به عنوان میدان نبردی در برابر ایران استفاده خواهد کرد.

در حال حاضر مردم عراق نیازمند دولتی قدرتمند هستند که در برابر فشارهای مختلف مقاومت کند. هادی الامری، رهبر گروه سیاسی فتح، معتقد است که در تمامی سیستم‌های سیاسی پارلمانی دولت ضعیف است. البته اظهار نظر وی قابل تعمیم به تمامی نظام‌های پارلمانی نیست اما در شرایطی که قدرت سیاسی در عراق امروز به شدت غیرمتمرکز است تشکیل دولت ائتلافی توسط گروه‌هایی که در نهایت رقیب یکدیگر هستند نتیجه درخشانی در پی نخواهد داشت.

کارشناسان سیاسی معتقدند که شرایط حزبی امروز عراق مانند لبنان است و بنابراین پست‌های سیاسی عالی رتبه در نهایت براساس سهمیه‌بندی خاصی بین گروه‌های مختلف ذی‌نفوذ تقسیم خواهد شد. البته شرایط عراق هیچ‌گاه به مانند لبنان باثبات نخواهد بود و دیگر کارشناسان عراقی معتقدند که عراق برخلاف لبنان با انتخاب افراد نالایق و بدون صلاحیت در پست‌های حساس سیاسی، از پیشرفت کشور جلوگیری می‌کند.

علت عدم کفایت نیروهای سیاسی کشور امری جدید نیست و معلول معضلی نهادی است که در تمامی کشورهای نفت خیز مشاهده می‌شود. سیستم فاسد و رانت‌خوار دولتی که در عوض وفاداری و حمایت حزبی به افراد پول، کار و قراردادهای اقتصادی پرسود هبه می‌کند. وزارت‌خانه‌های عراق تحت نظامی ملوک‌الطوایفی بین احزاب سیاسی دست به دست شده و غارت می‌شوند.

صورت حساب‌های دولت عراق نشان دهنده عمق این فاجعه است و در حالی که قراردادهای اقتصادی تحت سیستم رانتی بین حامیان سیاسی و عمله‌های حزبی تقسیم می‌شود، هیچ خروجی مشخصی از این سیستم بدست نمی‌آید. حال مهم نیست دولت می‌خواهد پل بسازد و یا مدرسه، نیروهای رانت‌خوار نمی‌توانند عملا کاری از پیش ببرند و کشور را رو به جلو هدایت کنند.

در حالی که مردم به شدت خواهان اصلاح این سیستم هستند، برای این منظور به دولتی قدرتمند و قاطع نیاز دارند، امر مطلوبی که به نظر دور از دسترس عراق است. علاوه بر این عراق شامل مراکز قدرت سیاسی متعددی است که گاهی با دولت رقابت می‌کنند و گاهی با آن به ائتلاف می‌پردازند.

آیت‌الله سیستانی، مردم عالی‌قدر شیعیان عراق در حمایت از اعتراض‌های روزهای اخیر با تظاهرکنندگان ابراز همبستگی کرد؛ وی نیز معتقد است مردم در مواجهه با کمبود شدید خدمات عمومی به خشم آمده‌اند و در گرمای هوای تابستان بدون برق روزهای سختی را سپری می‌کنند

مردم عراق معتقدند که در حال حاضر چهار نیروی سیاسی، تحولات این کشور را مدیریت می‌کنند: دولت، روحانیون شیعه و مرجعیت عراق، قبایل این کشور و در نهایت حشد الشعبی.

یک شهروندی عراقی در توصیف این وضعیت می‌گوید: «اگر در خیابان تصادفی رخ دهد، مهم نیست که عملا چه کسی مقصر است، بلکه مسئله تعیین کننده این است که طرفین تصادف عضو کدام قبیله‌اند». در خیابان‌های بغداد گروه‌های مختلف شبه‌نظامی برای خود ایست بازرسی دارند و تحت سیستم گمرکی خاص خود به درآمدزایی می‌پردازند.

در نهایت به نظر می‌رسد که عراق نیازمندی رهبری قدرتمند است که توسط حزب سیاسی قدرتمندی پشتیبانی شود. تنها در این صورت است که می‌توان به پیشرفت عراق امیدوار بود. در شرایطی که دیگر عراق تحت سلطه داعش نیست و بمب‌گذاری‌های انتحاری در این کشور خبرسازی نمی‌کنند بهترین فرصت برای تغییر شرایط این کشور است. البته اصلاح چنین سیستمی که طی دوره‌های مختلف ماهیت خود را حفظ کرده است کار چندان راحتی نیست. عراقی‌ها معتقدند که حتی صدام حسین، حاکم بی‌رحم عراق هم نمی‌توانست به راحتی بر عراق حکومت کند.

خبر

گسترده‌ترین حمله هوایی اسرائیل به غزه در سه سال اخیر
نتانیاهو: در صورت لزوم سطح حملات را افزایش می‌دهیم

نظامیان اسرائیلی با حمله هوایی به غزه، جدی‌ترین درگیری پس از جنگ‌های سال ۲۰۱۴ را آغاز کردند. بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر این رژیم مدعی شده این حملات در پاسخ به پرتاب چندین موشک توسط حماس در روزهای اخیر است. این ناآرامی‌ها در پی درگیری‌های هفته‌های اخیر در مرز غزه است. در پی حمله هوایی هواپیماهای اسرائیلی دو نوجوان فلسطینی در غزه کشته شدند. ظاهرا سه اسرائیلی نیز در پی پرتاب موشک‌های حماس زخمی شده‌اند. اسرائیل مدعی شده که تنها قصد هدف قرار دادن مواضع نظامی حماس را داشته است و می‌خواسته تا با هشدار به ساکنین غزه آنها را از مرزهای مناطق اشغالی دور نگه دارد. اما پیش از این حمله هوایی تلافی جویانه، هفته‌ها است که آتش درگیری‌ها در غزه شعله‌ور شده است.

نتانیاهو در این باره گفت: «ارتش اسرائیل بزرگترین حمله هوایی (پس از سال ۲۰۱۴) به سوی مواضع حماس را انجام داده است و در صورت لزوم این حملات را افزایش خواهد داد».

عصر شنبه حماس و نیروهای جهاد اسلامی اعلام کردند که با آتش‌بس پیشنهادی مصر موافق هستند. اما هنوز آژیر خطر حمله موشکی در مناطق جنوبی سرزمین‌های اشغالی به گوش می‌رسد و مشخص نیست که آیا دو طرف نسبت به آتش‌بس متعهد هستند یا نه. جاناتان کانریکوس، سرکرده نظامیان اسرائیل اعلام کرده که در آخرین یورش هوایی اسرائیل توانسته‌اند ۴۰ هدف متعلق به حماس شامل تونل‌ها، مراکز لجستیک و گردان‌های حماس را بمباران کنند. این مقام اسرائیلی ادعا کرده است که این حملات در تلافی پرتاب راکت‌های حماس به مناطق مسکونی این رژیم، ناآرامی‌ها در مرزها و همچنین ارسال کایت‌ها و بالن‌های آتش‌زایی است که مزارع اسرائیلی را هدف قرار داده‌اند: «پیام ما به حماس این است که ما در صورت لزوم حملات خود را افزایش خواهیم داد، حماس در حال نزدیک‌تر شدن به پرتگاه سقوط است، حماس باید متوجه باشد که حملاتش بی‌پاسخ نخواهد بود و آنها بهای اعمال خود را خواهند پرداخت». آتش‌افروزی‌های اسرائیلیان پس از آن ادامه پیدا کرد و هواپیماهای اسرائیلی چهار بمب را به ساختمانی نیمه‌تمام در نزدیکی مرکز پلیس حماس پرتاب کردند. این ساختمان در کنار یک پارک بازی قرار گرفته است به‌طوری که نابود شد و دو نوجوان که در حال بازی در پارک بودند شهید شدند، در پی این حمله ۱۰ نفر فلسطینی نیز زخمی شدند. این در حالی است که حمله مستقیم به مناطق شهری غزه پس از سال ۲۰۱۴ بی‌سابقه بوده است.

در حالی که اسرائیل نسبت به تحرکات ارتش سوریه در مرزهای شمالی سرزمین‌های اشغالی ابراز نگرانی کرده است و معتقد است نیروهای نظامی ایرانی پس از کنترل مجدد ارتش سوریه بر مناطق جنوبی این کشور در حال ساخت پایگاه نظامی دائمی هستند. البته در مقابل ساکنین مناطق جنوبی سرزمین‌های اشغالی نتانیاهو را به علت اعتراضات غزه تحت فشار قرار داده‌اند.

روز جمعه هزاران فلسطینی در مرزهای نوار غزه و سرزمین‌های اشغالی دست به تجمع و تظاهرات زدند. یک نوجوان فلسطینی در این میان کشته شد. نظامیان اسرائیلی مدعی شدند که طی درگیری‌های روز جمعه یک سرباز اسرائیلی نیز به ترکش نارنجک زخمی شده است. نیروهای حماس که بر منطقه غزه حکمرانی می‌کنند این تجمع و تظاهرات مردمی در اعتراض به محاصره غزه توسط اسرائیل و مصر در سال‌های اخیر را حمایت کرده‌اند. طی هفته‌های اخیر ۱۳۰ فلسطینی توسط نظامیان اسرائیلی در مرزهای غزه کشته شده‌اند. اسرائیل مدعی شده که این کشتارها در دفاع از مرزهای سرزمین‌های اشغالی صورت گرفته است و ساکنین غزه سعی دارند در پوشش تظاهرات و تجمع به سربازان اسرائیلی حمله کنند. ظاهرا اخیرا فلسطینیان با به پرواز در آوردن کایت‌های آتش‌زا مواضع اسرائیل را مورد هدف قرار داده‌اند.

ارتش اسرائیل طی بیانیه‌ای اعلام کرد: «نظامیان حماس تمامیت ارضی اسرائیل را هدف قرار داده‌اند و تلاش‌های انسان‌دوستانه ما برای کمک به غیرنظامیان غزه را ناممکن ساخته‌اند». حماس نیز اعلام کرده است که این پرتاب موشک‌ها برای بازداشتن اسرائیل از حملات بیشتر بوده است.